

Aan het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Putten

Betreft: advies inzake Marktbewerkingsplan (participatiewet) van 5 april 2016

Putten, 3 mei 2016

Geacht College,

De participatieraad Putten adviseert u graag over het marktbewerkingsplan dat wij van u mochten ontvangen. Wij volgen in ons advies de hoofdstukken en we geven aan waar we kanttekeningen bij zetten.

1. Inleiding

Op pagina 7 van de inleiding treffen we het volgende aan:

“In dit Marktbewerkingsplan wordt niet meer gesproken over cliënten of uitkeringsgerechtigden, maar van werkzoekenden. Dit past beter bij de uitgangspunten van de Participatiewet. Daarnaast zijn werkgevers ook cliënten van de gemeente”.

Wij begrijpen de term “werkzoekenden”, maar wij vinden dat deze benaming niet de lading dekt. Er zullen altijd mensen zijn die van een uitkering afhankelijk blijven, omdat zij niet of nauwelijks kunnen werken. Mogelijk kunnen dagbesteding of vrijwilligerstaken aan de orde zijn (zie de prestatieladder). Voor hen is de term “werkzoekende” echt niet van toepassing. De kans is groot dat het frustratie oproept bij cliënten. Ook intern gebruik zal verwarring zaaien.

2. Huidige werkwijze

Op pagina 8 wordt als ultiem doel genoemd “uitkeringsonafhankelijk worden”.

Wij begrijpen dit streven, maar we vragen daarnaast aandacht voor hen die door omstandigheden niet en soms nooit meer, zonder uitkering zullen kunnen leven. Zie onder andere participatieladder trede 1 en 2.

3. Uitgangspunten re-integratie

3.2. iedereen doet mee naar vermogen

“wij gaan ervan uit dat iedereen kwaliteiten heeft en dat betekent dat wij van iedereen die binnen de doelgroep van de Participatiewet valt, verwachten dat zij het uiterste van die kwaliteiten benutten”.

Wij onderstrepen het uitgangspunt dat ieder kwaliteiten heeft. In dit hoofdstuk is echter de betrokkene zelf die nadrukkelijk de regie moet nemen en verantwoordelijk is. Hoe verhoudt zich dit tot mensen met een beperking? Een deel van hen komt vermoedelijk in aanmerking voor de banenafpraak in het doelgroepenregister, maar mensen met beperkingen die daarop geen aanspraak kunnen maken en zelf, door hun beperking, geen mogelijkheden hebben, dienen naar ons oordeel door de gemeente begeleid te worden naar aangepast werk bij een werkgever

of binnen beschut werk. Hierbij denken we ook aan jongeren tot 27 jaar met een arbeidsbeperking, die nauwelijks aan bod komen, omdat men uitgaat van hun mogelijkheden te leren. In een aantal situaties is dat zeker niet het geval! Hetzelfde geldt voor zogenaamde Wajongers met arbeidsvermogen.

In hetzelfde hoofdstuk geeft u aan het beschikbare participatiebudget in te zetten voor de groep die een goede kans heeft op regulier werk. Wij vragen ons dan af hoe het zit met de middelen voor begeleiding en ondersteuning van mensen met een handicap of beperking.

Een oplossing lijkt een combinatie met Wmo 2015. Wij missen hier echter concrete plannen en de bijbehorende middelen. Van de beoogde inclusieve samenleving volgens het VN-verdrag voor mensen met een beperking, is hier zeker geen sprake.

4.Kansen en afspraken

In dit deel staat u uitvoerig stil bij de organisatie die plaatselijk, regionaal en sub-regionaal is opgezet. U noemt veel onderlinge contacten: tussen gemeenten in de regio en daarbuiten, de stedendriehoek, de stedenvierkant en de Noord-Veluwse Werkkamer. Daarnaast noemt u contacten met werkgevers en overige organisaties. Functionarissen als de arbeidsmakelaar, de bedrijfscontactfunctionaris en de re-integratieconsulent, hebben hierin allen een taak. De prioriteitsgroepen zoals het ministerie die heeft benoemd en de aanvulling door de arbeidsmarktregio, zijn duidelijk.

Wij constateren veel overleg, dito plannen, verwachtingen, richtingen, kansen en afspraken, vooral met werkgevers. We constateren ook dat er nog maar beperkt resultaat is. Naar ons idee ontbreekt er binnen de participatieladder een structurele aanpak voor alle betrokkenen. De inspanningen zijn gericht op inwoners met de meeste kansen! (trede 4 en 5)

In 4.1.1. meldt u dat werkgevers in sommige gevallen compensatie ontvangen via bijvoorbeeld een eenmalige stimuleringsregeling of loonkostensubsidie voor een bepaalde duur. Dat geldt voor moeilijk bemiddelbare cliënten. Wij achten dit een incorrecte aanduiding, omdat mensen met een handicap of beperking en daardoor beperkt in hun arbeidsvermogen, een lagere loonwaarde hebben en veelal afhankelijk zijn van loonkostensubsidie voor hun werkgever. Ze zijn niet "moeilijk bemiddelbaar", maar vragen om aangepaste omstandigheden waaronder begeleiding en extra middelen voor de werkgever die bereid is een arbeidsplek voor hen in te richten.

5.Werkzoekenden en kansen

Werkzoekenden op de juiste manier in kaart hebben vindt u, terecht, belangrijk. De term "werkzoekenden" komt nu in conflict met het plan. Het gaat hier om alle personen die aan de nulmeting zijn onderworpen en dus ook mensen die in een uitkeringssituatie zullen blijven. Dat blijkt ook uit de analyse in 5.2.1. waar een kleine 40% van de betrokkenen niet op een andere activiteit kunnen worden ingezet.

In 5.2.2. beschrijft u de Participatieladder nader. U spreekt hier, opvallend, over een zevende groep die aandacht behoeft: de statushouders. Het lijkt ons logisch dat u aan hen specifieke aandacht besteedt. Wij stellen echter vast dat voor hen, als inwoners van Putten, eveneens trede 1 t/m 6 van de Participatieladder van toepassing is, met alle programma's die daarbij horen.

De groep jongeren jonger dan 27 jaar heeft niet het recht te behoren tot het effectieve, werkbaare bestand. Die groep heeft dus geen recht op bijstand. (toelichting in bijlage 3). Wij vragen toch bijzonder aandacht voor jongeren onder de 27 jaar met een beperking. Het marktbeperkingsplan maakt niet duidelijk hoe zij worden ondersteund of bemiddeld.

6. Van Analyse naar Match

In de diverse treden zet u de aanpak van personen uiteen. "Werk voor uitkering" is het credo. We zullen oplossingen moeten zien te vinden voor mensen die niet zullen en die niet kunnen werken. De trajecten zijn voor hen veel langer en de inzet van middelen is veel ingewikkelder, vooral omdat niet alleen het participatiebudget kan worden aangesproken, maar ook het zoeken van verbinding met budgetten van het Sociaal Domein en die van Wmo 2015. De participatieraad vindt de geschetste werkwijze onduidelijk en weinig concreet.

6.3.4. Ook statushouders (zoals eerder gemeld) hebben recht op dezelfde organisatie en middelen van de participatiewet. Het verbaast ons dat aan de Stichting Present de taak lijkt te zijn gegeven om statushouders naar de arbeidsmarkt te leiden. De statushouders ondergaan toch dezelfde nieuwe werkvorm met intake, zoals die voor ieder geldt? In de opdrachtbrief voor Stichting Present staat:

"Re-integratie van de statushouder maakt onderdeel uit van het traject en wordt zo spoedig mogelijk na huisvesting in Putten ingezet door Present"

In de offerte van Present wordt bij het overzicht van producten die geleverd moeten worden het volgende:

- *Product: begeleiden naar vrijwilligerswerk*
- *Resultaat: statushouder kent zijn of haar mogelijkheden om zich in te zetten in Putten e.o. een opstap naar begeleiding naar werk is gemaakt (overdragen aan Jobcoach van de gemeente)*
- *Samenwerkingspartners: gemeente Putten en bedrijven / organisaties "*

De participatieraad vraagt zich af hoe de werkwijze, verantwoordelijkheid en inzet van middelen zijn geregeld voor de statushouders.

7. Budget

Het is duidelijk dat er keuzes moeten worden gemaakt door de beperking van middelen. Een van die keuzes is, dat het budget niet wordt ingezet voor personen op trede 5 en 6 van de participatieladder. Toch vragen wij aandacht voor personen op trede 5 die structurele onder-

steuning nodig hebben: denk hierbij aan personen met een arbeidshandicap. Niet alleen voor het bemiddelen naar werk, maar ook voor behoud van werk is blijvende ondersteuning, coaching en begeleiding onontbeerlijk. Vervolgens houdt de participatieraad zijn zorgen over middelen die nodig zijn voor de overige personen over de volle lengte van de participatieladder.

8. Doel voor 2016 met planning

Bij het maken van plannen is het invullen van doelstellingen noodzakelijk. Zijn de gestelde doelen realistisch? Naar het oordeel van de participatieraad zijn de volgende factoren kritisch:

- beperkt budget participatiewet;
- budgetverbinding met sociaal domein en Wmo 2015;
- het aantal actoren in het gehele proces;
- het aantal overlegmomenten;
- de sterk wisselende omstandigheden van de personen voor wie bemiddeld moet worden;
- het aantal aannames en verwachtingen.

9. Samenvatting keuzes

Gelet op de opmerkingen die wij hiervoor hebben gemaakt en de onduidelijkheden die op dit moment nog bestaan, is de participatieraad nog niet toe aan instemming met de gevraagde keuzes.

Met vriendelijke groet,

namens de participatieraad Putten,

Jaap Plomp
Secretaris.